

Sissejuhatus

COVID-19 pandeemia tingimustes on koostatud mitmeid erinevaid juhendmaterjale. Käesolevasse dokumenti on EHL kokku koondanud olulisema info Terviseameti poolt välja töötatud juhistest, valitsuse määrustest ja muudest relevantsetest materjalidest, et kriisiolukorras ei peaks läbi töötama mitmeid erinevaid dokumente, vaid et tekkivad küsimused saaksid vastused ühest kohast. Hetkel kehtivate suuniste või õigusaktide muutudes või täienes uuendame ka käesolevat materjali.

Hambaravi otseselt puudutavad punktid on **markeeritud kollasega**, et oleksid lihtsamini leitavad. See aga ei tähenda, et muud nõuded ei kehtiks! Tegemist on kohustuslike üldjuhistega kõikidele tervishoiuteenuste osutajatele (TTO), millest igal TTO-l tuleb rakendada oma töö spetsiifikast lähtuvat.

Juhendmaterjalides sätestatud isikukaitsevahendite (IKV) kasutamise osas on antud miinimumnõuded, see tähendab, et sellest rohkem võib kasutada, vähem mitte.

Väga oluline on korralik aseptika, pindade puhastamine ja desinfitseerimine pärast iga visiiti. Vastavalt majandus- ja taristuministri määrusele, peab ventilatsioonisüsteem peab hoone või selle eraldi kasutatava osa kasutamise ajal ning vähemalt kaks tundi enne ja pärast hoone kasutamist töötama maksimaalsel projekteeritud tootlikkusel. Hoones, kus puudub soojustagastusega sissepuhke- ja väljatõmbeventilatsioon, tuleb ruume intensiivselt tuulutada. Tuulutamise ajaks väljub personal ruumist.

Jäätmekäitluse seisukohalt on oluline välja tuua, et mitte saastunud isikukaitsevahendid (IKV) käideldakse olmeprügina. Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (sh isikukaitsevahendid) hoiustatakse teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käideldakse 72 tunni möödudes tavajäätmetena. Muu jäätmekäitlust puudutav on lühendatud versioonis leitav käesolevast dokumendist ning põhjalikumalt kirjeldatud Terviseameti vastavas juhendmaterjalis, mille viite leiate dokumendi lõpust.

Miinumõuded tervishoiuteenuste osutajatele COVID-19 pandeemia tingimustes

Epidemioloogilised kriteeriumid riskitaseme hindamiseks

- Madala riski korral esinevad kogukonnas üksikud juhud, mis on kontrollitavad;
- Keskmise korral esineb nakatumine kogukonnas klastritena, aga klastrid on jälgitavad;
- Kõrge korral on nakatumine laialt levinud väljapoole klastreid ja kontaktide jälgimine pole võimalik või on tõestatud varjatud levik antud regioonis.

Epidemioloogilise riski hindamise eest vastutab Terviseamet tuginedes järgmisele riski hindamise maatriksile:

Riski hindamise maatriks suurte maakondade (üle 50000 elanikuga) jaoks

	Madal risk	Skoor	Keskmine risk	Skoor	Kõrge risk	Skoor
Epidemioloogiline olukord Eestis TA hinnangul		1		2		3
Epidemioloogiline olukord						
Juhtude arv 100 000 in kohta 14 päeva jooksul (Harju, Tartu, Ida-Viru, Pärnu ja Lääne-Viru maakonnas)	0-25 juhtu 100000 kohta	1	26-99 juhtu 100000 kohta	2	>100 juhtu 100000 kohta	3
7 p teadmata nakatunute osakaal (%) (koldelisus)	<20	1	25-35	2	>35	3
Varjatud leviku tuvastamiseks testide arv 1000 elaniku kohta 7 p jooksul	>2,5	1	1-2,5	2	<1	3
Keskmine positiivsete SARS-CoV-2 testide osakaal viimase 7 päeva jooksul	<3%	1	3-5%	2	>5%	3
Kokku		5		6-10		>11

Riski hindamise maatriks väikeste maakondade (ala 50000 elanikuga) jaoks

	Madal risk	Skoor	Keskmine risk	Skoor	Kõrge risk	Skoor
Epidemioloogiline olukord Eestis TA hinnangul		1		2		3
Epidemioloogiline olukord						
Juhtude arv 14 päeva jooksul alla 50000 elanikuga maakondades (Hiiumaa, Jõgevamaa, Võrumaa jt)	0-10	1	11-60	2	>60	3
7 p teadmata nakatunute osakaal (%) (koldelisus)	Kuni 20	1	21-35	2	>36	3
Varjatud leviku tuvastamiseks testide arv 1000 elaniku kohta 7 p jooksul	>2,5	1	1-2,5	2	<1	3
Keskmine positiivsete SARS-CoV-2 testide osakaal viimase 7 päeva jooksul	<3%	1	3-5%	2	>5%	3
Kokku		5		6-10		≥11

1. Üldised nõuded

- TTO-l peavad olema infektsioonikontrolli juhendid (kätehügieeni nõuded, isikukaitsevahendite kasutamine, ravikeskkonna puhastamine ja desinfitseerimine ning jäätmekäitlus; COVID-19 patsiendi käsitus).
- Töötajad peavad olema koolitatud ülaltoodud juhendite ja nõuete osas.
- Peab olema tagatud infektsioonikontrollivahendite vähemalt ühe kuu varu (IKV, desinfektsioonivahendid jms).
- Peab olema tagatud vähemalt esmane võimekus käsitleda COVID-19 positiivseid haigeid, sh COVID-19 analüüside korraldamine.

- TTO-des peab olema tagatud patsientide käsitlus vastavalt standardnõuetele ning COVID-19 võimaliku või kinnitunud diagnoosiga patsientidele lisaks piisk- ja kontaktisolatsiooninõuetele.
- Eriarstiabi ambulatoorse vastuvõtu planeerimisel eelistada võimalusel kaugvastuvõttu kõrge riski korral.
- Perearstidel tuleb tagada eraldi vastuvõtu ajad hingamisteede infektsioonidega patsientidele. Selliste patsientidega on esmane kontakt sidevahendite teel.
- Personalil ei tohi olla COVID-19 või teiste hingamisteede infektsioonide tunnuseid (v.a kaugvastuvõtt).
- TTO-l peab olema olemas tegevusplaan erakorralise ravi ja COVID-19 ravivõimekuse tagamiseks ning vajadusel eskaleerimiseks ning plaanilise töö mahu vähendamiseks epidemioloogilise olukorra halvenemisel.
- TTO-l peab olema tegevusplaan haigestunud töötajate ja kokkupuutejuhtumite korral tegutsemiseks.
- TTO tuginedes tehtud riskianalüüsile võib vajaduse korral rakendada rangemaid infektsioonikontrolli meetmeid.

2. SARS-CoV-2 testimise põhimõtted

- SARS-CoV-2 analüüsile suunatakse hingamisteede infektsiooniga täiskasvanud ja üle 10-aastased lapsed. Gripihooajal testida sümptomaatilisi patsiente ka gripi suhtes.
- Asümptomaatiliste patsientide testimine toimub vastavalt riski tasemele (tabel 1).
- HVA aktiivravihaigla peab võimaldama töötajatel sümptomite tekkel töökohal testimist.
- **NB! Tervistunud patsienti isolatsiooni lõpetamiseks mitte testida, kuna vaatamata sellele, et patsient ei ole enam nakkusohtlik, võib tema SARS-CoV-2 PCR analüüsi tulemus olla positiivne veel mitmeid nädalaid.**

Tabel. 1 Asümptomaatiliste patsientide testimine

	Madal risk	Keskmine risk	Kõrge risk
Ambulatoorne	Ei vaja testimist, lubatud raviarsti otsusel		
EMO	Ei vaja	Raviarsti otsusel	Erakorraliselt hospitaliseeritavad patsiendid
Statsionaar	Ei vaja	Raviarsti otsusel	Plaaniliselt hospitaliseeritavad patsiendid saabumisel või 48-72h enne plaanilist ravi, operatsiooni sh päevakirurgia

Märkus: lapsi vanuses 0-10 eluaastat pole vaja testida enne aerosooli genereerivaid protseduure

3. Triaaž, kontrollpunktid, tervisedeklaratsioon, külastamine

- TTO peab teavitama ambulatoorsele eriarsti vastuvõtule pöördujaid, et ei ole soovitatav tulla hingamisteede infektsiooni nähtudega või COVID-19 kontaktisena. Tuleb tagada võimalus vastuvõtu- või uuringuaega muuta.
- Kõrge riski korral peavad nii plaanilisele kui ambulatoorsele ravile tulevatel patsientidel olema küsitud tervisedeklaratsioon (https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/lisa_1_covid-

19 tervisedeklaratsioon 04.11.2020.pdf) sisalduvad küsimused ja vastused dokumenteeritud haigusloos, kas anamneesi osana või täidetud tervisedeklaratsioonina.

- Ootealadel ja sissepääsude juures peab olema tagatud kätehügieeni võimalus, võimalus saada kirurgilist maski ning informatsioon kõhaetiketi ning maskide korrektse kasutuse kohta (keskmise ja kõrge riski korral).
- Külastamine on keskmise ja kõrge riski korral põhjendatud juhtudel ja eelneval kokkuleppel raviarstiga võimalik.

Tabel 2 Patsientide ning nende saatjate või külastajate liikumine ja paigutamine sõltuvalt nakkusriskist

	Madal risk	Keskmine risk	Kõrge risk
TTO sissepääs	Piirangud puuduvad	Limiteerida sissepääse, TTO-sse sisenejale kirurgiline mask ja käte antiseptika	Limiteerida sissepääse, TTO-sse sisenejale kirurgiline mask ja käte antiseptika
EMO-sse pöördumine	Tagada patsientide hajutamine	Sisenemisel esmane triiaaz ja selekteerimine erinevatele ootealadele või isolatsioonipalatisse hingamisteede infektsiooni või COVID-19 anamneesi alusel	Eraldi EMO ala hingamisteede infektsiooni ja/või COVID-19 kahtlusega pöördujatele; jälgimispalatite eraldamine
Külastamine	Lubatud	Soovitus mitte külastada, lubatud raviarsti nõusolekul	Tugev soovitus mitte külastada, lubatud raviarsti nõusolekul
Tugiisik sünnitusel	Lubatud	Lubatud, vajalik tervisedeklaratsioon	Lubatud, vajalik tervisedeklaratsioon ja SARS-CoV-2 testimine ¹
Lapsevanem	Lubatud	Lubatud, vajalik tervisedeklaratsioon	Lubatud, vajalik tervisedeklaratsioon ja SARS-CoV-2 testimine ^{1, 2}

¹ Peab olema negatiivne COVID-19 tervisedeklaratsioon ja ta peab kandma testi vastuse saabumiseni kirurgilist maski.

² Lapsevanema SARS-CoV-2 positiivse testi korral suunatakse testimisele laps.

4. Isikukaitsevahendite kasutamine

- Standardnõuded kehtivad kõikide patsientide puhul. Kindaid kasutatakse alati, kui on kokkupuuteoht vere ja teiste kehavedelikega, kui on kontakt haavade ja limaskestadega jne.
- Isikukaitsevahendid (kittel, kindad, kilepõll) on ühekordseks kasutamiseks.
- Kirurgilise maski all on mõeldud EN 14683 standardile vastavat tüüp IIR meditsiinilist maski ning respiraatori all EN 149 standardile FFP2 või FFP3 vastavat.
- Respiraatori ja kirurgilise maski järjestikune kasutusaeg võib olla kuni 4 ja 3 tundi, vastavalt. Kui respiraator/mask on purunenud, määrdunud või kontamineerunud, siis tuleb see vahetada.
- Pritsmekindla kitli puudumisel tuleb kasutada ühekordset kilepõlle tavalise kaitsekitli peal.

- Kaitseprillid/visiirid desinfitseeritakse. Muud kasutusel olevad isikukaitsevahendid on ühekordseks kasutamiseks.

Tabel 3 IKV kasutamine töötajatel, patsientidel ja külastajatel sõltuvalt nakkusriskist

		Madal risk	Keskmine risk	Kõrge risk
Tervishoiutöötajad	COVID-19 kinnitunud juht	Respiraator Kaitseprillid/visiir Pritsmekindel kittel Kindad	Respiraator Kaitseprillid/visiir Pritsmekindel kittel Kindad	Respiraator Kaitseprillid/visiir Pritsmekindel kittel Kindad
	COVID-19 võimalik juht	Kirurgiline mask ¹ Kaitseprillid/visiir Kilepõll Kindad	Kirurgiline mask ¹ Kaitseprillid/visiir Kilepõll Kindad	Respiraator Kaitseprillid/visiir Kilepõll Kindad
	AGP (SARS-CoV-2 proovi pole tehtud eelnevalt)	Kirurgiline mask Vajadusel kaitseprillid/visiir	Kirurgiline mask Vajadusel kaitseprillid/visiir	Respiraator Kaitseprillid/visiir Kittel
	Lähikontakt (<2 m) patsiendiga	Ei	Kirurgiline mask	Kirurgiline mask
	Lähikontakt (<2 m) teiste töötajatega	Ei	Kirurgiline mask, kui hajutamine pole võimalik (koosolekud, valvete üleandmised jne)	Kirurgiline mask, kui hajutamine pole võimalik (koosolekud, valvete üleandmised jne)
Patsiendid	COVID-19 kinnitunud juht	Kirurgiline mask isolatsioonipalatisse jõudmiseni, kui tervislik seisund võimaldab	Kirurgiline mask isolatsioonipalatisse jõudmiseni, kui tervislik seisund võimaldab	Kirurgiline mask isolatsioonipalatisse jõudmiseni, kui tervislik seisund võimaldab
	COVID-19 võimalik juht	Kirurgiline mask SARS-CoV-2 proovitulemuse selgumiseni	Kirurgiline mask SARS-CoV-2 proovitulemuse selgumiseni	Kirurgiline mask SARS-CoV-2 proovitulemuse selgumiseni
	Ambulatoorne patsient (va <12 - aastased lapsed)	Ei	Kirurgiline mask	Kirurgiline mask
	Statsionaarne patsient (va <12-aastased lapsed)	Ei	Kirurgiline mask (COVID-19 anamneesi ja vajadusel SARS-CoV-2 proovitulemuse selgumiseni)	Kirurgiline mask (SARS-CoV-2 proovitulemuse selgumiseni)
	Sünnituse tugiisik Lapsevanem	Ei	Kirurgiline mask (COVID-19 anamneesi ja vajadusel SARS-CoV-2 proovitulemuse selgumiseni)	Kirurgiline mask (SARS-CoV-2 proovitulemuse selgumiseni)
Külastajad	Ei	kirurgiline mask	kirurgiline mask	

¹ Kui plaanis AGP, siis kasuta respiraatorit

Tabel 4. Isikukaitsevahendid COVID-19 kahtlusega või kinnitunud juhtudel

IKV	COVID-19 isolatsioonipalat, osakond	Lähikontakt (<2 m) teistes osakondades	Aerosoole genereerivad protseduurid (AGP ¹) – teistes osakondades
Pritsmekindel kaitsekittel	+	-	+
Kilepõll ²	+	+	-
Kirurgiline mask IIR ³	-	+	-
Respiraator (FFP2/FFP3)	+	-	+
Kaitseprillid/visiir	+	+	+
Kindad ²	+	+	+

¹ AGP https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/lisa_2_agp_aerosoole_genereerivad_protseduurid_04.11.2020.pdf

² Kilepõll ja kindad vahetatakse kõikide patsientide vahel

³ Kirurgiline mask koos visiiriga

5. Konverentsid, koosolekud jms

- Konverentsid, suured visiidid jms on lubatud minimaalses mahus kõrge riski korral.

6. Tegutsemine asutusesisese puhangu korral

- TTO teavitab esimesel võimalusel Terviseametit asutusesisese puhangu kahtlusel.
- Kui TTO raviga tegelevas üksuses on tuvastatud asutusesisene COVID-19 nakatumine ning sellest tingitult on plaanilist ravi vähendatud, pole tervishoiuteenuse osutajal lubatud plaanilise ravi taastamine enne Terviseametiga kooskõlastamist.

7. Viiruse säilimine pindadel

- Koroonaviiruste keskkonnastabiilsust hindavate uuringute kohaselt võib viirus säilida:
 - saastunud metallil - alumiinium 2-8 tundi, roostevabadel pindadel 48 kuni 72 tundi;
 - puit, klaas kuni 4 päeva;
 - plastik kuni 4-5 päeva;
 - poorsetel materjalidel nagu paberil ja papil kuni 24 tundi, kuid soodsatel keskkonna tingimustel, so. 6–8°C ja niiskus, isegi kuni 9 päeva.

Isikukaitsevahendite paigaldamise järjekord:

Kätehügieen

Võta 3 ml käte antiseptikumi ja hõõru käsi 30 sekundit.

või

Kui käed on nähtavalt määratud või puudub antiseptika võimalus, pese käsi pesuemulsiooniga 20 sekundit

Kaitsekittel

1. Võta kittel sisemise poolega enda ette.

2. Pane käed kitli varrukatesse ja tõmba käised randmeteni.

3. Seo kaelapaelad.

4. Mähi kitli hõlmad ümber selja ja seo pealt vööga.

5. Võimalusel pane kaitsekitli peale lisaks põll ja/või kätised.

Mask

1. Kata nina ja suu maskiga selliselt, et maski ja sinu näo vahele ei jää õhuruumi.

2. Vajuta kirurgilise maski klamber nina peale.

3. FFP2 respiraatori puhul tee õhulekke test.

4. Välti maski katsumist, kui mask on ees.

5. Võimalusel kasuta visiiri või prille, mis pane maski peale.

Kindad

1. Künjed peavad olema lühikesed, küünealused puhtad, sõrmused eemaldatud.

2. Tõmba kinnas ettevaatlikult kätte, aidades kaasa teise käe pöidlaga. Sikuta kinnast randme suunas, seda liigselt venitamata.

3. Tõmba kinnas kätte nii, et see liibuks vastu nahka. Liiga pingul kindad võivad puruneda kergesti.

4. Kindad on ühekordseks kasutamiseks ja neid ei desinfitseerita.

SOTSIAALMINISTEERIUM

TERVISEAMET

Juhendi koostaja: Ulla Raid
Juhend uuendatud 9. aprillil 2020

Isikukaitsevahendite eemaldamise järjekord:

Kindad

1. Juhul kui kannad kaitsekitli peal põlle või kätiseid, eemalda need esimesena enne kinnaste eemaldamist.

2. Eemalda üks kinnas tõmmates teise käe sõrmedega kindamaterjal peopesast eemale ja allapoole, kuniks see täielikult eemaldub. Eemaldatud kinnas jääb kinnastatud kätte.

3. Pane ilma kindata käe nimetissõrm kinnastatud käe randme juurest kinda ja randme vahele ning lükka kinnas käe pealt maha nii, et moodustub esimese käe kindaga koos pall.

4. Viska kindad koheselt suletavasse prügikasti või -kotti.

5. Pärast kinnaste eemaldamist tee käte antiseptika!

Kaitsekittel

1. Sõlmi kitliil lahti vöö ja kaelapaelad.

2. Välti kokkupuudet kaitsekitli esiosaga.

3. Tõmba kittel tagant hõlmadest ettepoole, üle käte.

4. Viska kittel koheselt suletavasse prügikasti või -kotti.

Mask

1. Enne maski eemaldamist tee käte antiseptika!

2. Välti maski esiosa puudutamist, vaheta mask kui see on niiske

3. Juhul kui kasutad visiiri või prille, võta need ära enne maski eemaldamist.

4. Eemalda kõrva tagant paelad või sõlmi need lahti, alustades alumisest.

5. Viska mask koheselt suletavasse prügikasti või -kotti.

Kätehügieen

Hõõru käsi 3 ml antiseptikumiga 30 sek.

või

Kui käed on nähtavalt määrdunud või puudub antiseptika võimalus, pese käsi pesuemulsiooniga 20 sekundit

SOTSIAALMINISTEERIUM

TERVISEAMET

Juhendi koostaja: Ulla Raid
Juhend uuendatud 9. aprillil 2020

Jäätmete sorteemise ja pakendamise juhised

Segaolme- ja taaskasutatavate jäätmete sorteerimine ja pakendamine

SEGAOLMEJÄÄTMED	PAPP- JA KARTONGPAKENDID	SEGAPAKENDID
KONTEINERISSE SOBIVAD: -koristusjäätmed -mittetaaskasutatav paber -kipsijäätmed -mähkmed -hügieenisidemed -pehmepaber (nt kätekuivatuspaber) -kilesussid -elektripirnid (v.a. säästupirnid) -määrduvad pakendid -penoplast -verega mittaastunud isikukaitsevahendid	KONTEINERISSE SOBIVAD: -ajalehed -reklaamlehed -ajakirjad -kataloogid -paberist ja papist kaustikud -trükiga ja puhas kirja- ning joonistuspaper -ümbrikud -ilma kaaneta raamatud -paberkotid -pakkepaber -muu kontoripaber -pappkastid- ja karbid -lamineerimata kartong -lainepapp -muud puhtad paberpakendid	KONTEINERISSE SOBIVAD: - puhtad puhastusvahendite, desinfektsioonivahendite pudelid ja kanistrid -plastist joogitopsid -plastnõud ja –karbid -kilekotid -pakkekile -muud plastpakendid -metallist konservpakendid -plekist joogipakendid -muud metallpakendid -tetrapakendid (nt piima-, mahla- ja jogurtipakendid), -mitmest pakendiliigist koosnevad pakendid (nt operatsioonitarvikute pakendid) -värvilised ja värvitud klaaspudelid ja –purgid -muu värvitu ja värviline klaaspakend -ravimite klaasist pakendid
	KÕIK PAKENDID PEAVAD OLEMA TÜHJAD JA PUHTAD NING ILMA LISADETAILIDETA!	KÕIK PAKENDID PEAVAD OLEMATÜHJAD JA PUHTAD NING ILMA LISADETAILIDETA!
PAKENDA MUSTA PRÜGIKOTTI!	PAPPKASTID VÕTA LAHTI! PAKENDA LÄBIPAISTVASSE PRÜGIKOTTI!	PAKENDA LÄBIPAISTVASSE PRÜGIKOTTI!
KONTEINERISSE EI SOBI: -tühjad ja puhtad pakendid -patareid -säästupirnid -ohtlike ainetega saastunud jäätmed	KONTEINERISSE EI SOBI: -delikaatset infot sisaldav dokumentatsioon -määrduvad ja vettinud paber ja papp -fooliumi või kilet sisaldav paber, papp ja kartong (nt mahlapakid) -pehmepaber (nt tualettpaber, kätekuivatuspaber) -mähkmed -hügieenisidemed -foolium -kopeerpaber -penoplast -ohtlike ainetega saastunud pakendid	KONTEINERISSE EI SOBI: -määrduvad või toodet sisaldavad segapakendid -kummist tooted -hügieenisidemed -mähkmed -aerosoolipakendid (nt õhuvärskendaja) -penoplast -akna- ja lehtklaas -valguslambid ja elektripirnid -eriotstarbelised klaasid -peegelklaas -keraamika ja portselan (nt toidunõud) -ohtlike ainetega saastunud pakendid -pandipakendid

Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete sorteerimine ja pakendamine

KOLLANE ERIMÄRGISTUSEGA TORKEKINDEL KANISTER	KOLLANE ERIMÄRGISTUSEGA PRÜGIKOTT
<ul style="list-style-type: none">• haavaõmblusniit koos nõelaga• nõelad• vere jt. kehavedelikega saastunud süstlad, mille• nõel on kinnitatud korpuse külge• (insuliinisüstlad jne)• skalpelliterad• veenipunktsiooni komplekt	<ul style="list-style-type: none">• kusepõie kateetrid• tühjendatud uriinikotid• haavadreen koos kogumisnõuga (ei tühjendata)• nasogastraalsond ja tühjendatud kogumiskott• verega tugevalt saastunud kindad, mütsid,• maskid, neerukausid• kehavedelikega küllastunud sidumismaterjal• kasutatud veenisisesese infusiooni süsteemid

KOLLASED KANISTRID JA KOLLASED PRÜGIKOTID TULEB SULGEDA NÕUETEKOHASELT!

Erikäitlust vajavad meditsiinilised jäätmete pakendamise näidised

NB! Pikem ja põhjalikum TTO jäätmekäitlus on kirjeldatud Terviseameti juhendmaterjalis "Tervishoiul tekkivate jäätmete käitlus".

Viited:

1. Infection prevention and control and preparedness for COVID-19 in healthcare settings. Fifth update – 6 October 2020. ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infectionprevention-and-control-andpreparedness-covid-19-healthcare-settings>
2. COVID-19 testing strategies and objectives. ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/publicationsdata/covid-19-testing-strategies-and-objectives>
3. Pandemic Response Guidance. Personal protective equipment in Healthcare delivery https://www.health.qld.gov.au/_data/assets/pdf_file/0026/1000988/PPE-escalationhealthcarefacilities.pdf
4. Advice on the use of masks for children in the community in the context of COVID-19. WHO https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-IPC_Masks-Children-2020.1
5. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) CDNA National Guidelines for Public Health Units <https://www1.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/cdna-songnovelcoronavirus.htm>
6. CDC indicators and thresholds for risk of introduction and transmission of COVID-19 in schools. CDC <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schoolschildcare/indicators.html#thresholds>
7. Terviseamet. JUHIS TERVISHOIUTEENUSE OSUTAJALE ESMATASANDIL (COVID-19): <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#tervishoiutootajale>
8. Eesti Perearstide Seltsi juhised COVID-19 haiguse perioodiks: <https://www.perearstiselts.ee/>
9. EVS-EN 14683:2019 Meditsiinilised maskid. Nõuded ja katsemeetodid (parandatud väljaanne 07.2019). Eesti Standardikeskus
10. EVS-EN 149:2003+A1:2009 HINGAMISTEEDE KAITSEVAHENDID Osakeste eest kaitsvad filtreerivad poolmaskid Nõuded, katsetamine, märgistus. Eesti Standardikeskus
11. Kliinikumi infektsioonikontrolli abinõud vastavalt COVID-19 ohutasemele. TÜK
12. Terviseamet “Jäätmete sorteerimise ja pakendamise juhised” https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/jaatmete_eraldi_sorteerimise_juhised_hooldekodudele_270920_002.pdf
13. Terviseamet JUHIS TERVISHOIUTEENUSE OSUTAJALE ESMATASANDIL (COVID-19) [“https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/covid-19_patsiendi_kasitlus_ja_lab_testimine_24.11.2020.pdf](https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/covid-19_patsiendi_kasitlus_ja_lab_testimine_24.11.2020.pdf)
14. Terviseamet “Tegevusjuhised covid-19 nakkusega või nakkuskahtlusega surnu korral” https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/surnukeha_kasitlemise_pohimotted_haiglatele-27.03.2020_.pdf

15. Majandus- ja taristuministri määrus "Hoolekandeesutuse hoone ja sisekliima tagamisega mitteamu ventileerimise ja tuulutamise nõuded". Riigi Teataja
<https://www.riigiteataja.ee/akt/104042020003?leiaKehtiv> (02.12.2020)

16. Haridusministeeriumi juhend "Õppetöö täiendkoolitusasutustes" (08.05.2020)
https://www.hm.ee/sites/default/files/200508_sovitused_taiendope_covid-19.pdf

17. Terviseameti juhend "Tervishoiul tekkivate jäätmete käitlus"
https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/juhendmaterjal_tervishoiul_tekkivate_jaatmete_kaitlus.pdf